

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено

Вченого радою Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 80/2, від 03.02.2020 р.)

Ректор

В. Г. Мельник

**Методичні рекомендації
порядку розробки силабусу навчальних дисциплін у
Львівському національному університеті імені Івана Франка**

Львів 2020

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Методичні рекомендації порядку розробки силабусу навчальних дисциплін у Львівському національному університеті імені Івана Франка (надалі – Методичні рекомендації) є локальним документом Львівського національного університету імені Івана Франка (надалі – Львівський університет) і визначає порядок розроблення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду силабусу навчальної дисципліни.

1.2 Методичні рекомендації розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 року (зі змінами), постанови КМУ «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» № 1187 від 30.12.2015 року (із змінами), наказу Міністерства освіти і науки від 11 липня 2019 року № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

1.3 Метою Методичних рекомендацій є надання роз'яснень педагогічним, науково-педагогічним працівникам щодо формування структури, викладу змісту і оформлення силабуса навчальної дисципліни.

1.4 Методичні рекомендації призначенні для педагогічних, науково-педагогічних працівників Університету та здобувачів вищої освіти.

1.5 Силабус є стислим описом компонентів освітньої програми, частиною навчально-методичного комплексу, який містить основні характеристики дисципліни і має на меті допомогти здобувачеві в організації його навчальної діяльності за рахунок пояснення студентові суті і форм навчальної дисципліни для оптимізації освітнього процесу, як засобу набуття компетентностей. В силабусі навчальної дисципліни (профілі навчальної дисципліни) необхідно реалізувати компетентності, які прописано в стандарті та освітній програмі, описати види діяльності студента при вивчені дисципліни (у випадку відсутності стандарту посилається на НРК України).

1.6 Методичні рекомендації є основою для розробки силабусів навчальних дисциплін і містять: структуру силабусу, рекомендації щодо розробки кожної структурної частини та макет силабусу навчальної дисципліни.

II ФОРМУВАННЯ ТА СТРУКТУРА СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1 Силабус, як узагальнення змісту навчальної дисципліни, повинен бути коротким і зрозумілим для студента, тому його побудова максимально відповідає на запитання студента про навчальну дисципліну і, водночас, відображає необхідні складові та їх взаємозв'язок.

2.2 Силабус розробляється і затверджується до початку навчального семестру, є складовою частиною НМКД, зберігається на кафедрі та оприлюднюється на офіційній сторінці кафедри та на порталі дистанційного навчання Moodle.

2.3. Силабус розробляють науково-педагогічні працівники кафедри, за якими закріплено навчальну дисципліну, відповідно до програмних результатів навчання визначених в освітній програмі, а також навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти.

2.4 Термін розробки НМКД визначається завідувачем кафедри, за яким (якою) закріплено навчальна дисципліна, фіксується протоколом засідання кафедри.

2.5. Підготовка силабусу включається в план роботи кафедри та індивідуальний план викладача.

2.6. Складові, що включаються в силабус, повинні відповідати сучасному рівню розвитку освіти і науки. Передбачати: логічно послідовний виклад змісту силабусу, використання

сучасних методів і технічних засобів освітнього процесу, що дозволяють здобувачам вищої освіти набути відповідних компетентностей.

2.7. До структурних елементів силабусу входить:

- назва дисципліни;
- адреса викладання дисципліни;
- факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна;
- галузь знань, шифр та назва спеціальності в межах якої викладається;
- викладачі курсу;
- контактна інформація викладачів;
- інформація про консультації;
- посилання на сторінку курсу;
- інформація про дисципліну;
- коротка анотація курсу;
- мета та цілі курсу;
- література для вивчення дисципліни;
- тривалість курсу (кількість годин);
- очікувані результати навчання;
- ключові слова;
- формат курсу;
- теми (розкриваються у схемі курсу);
- підсумковий контроль, форма;
- пререквізити;
- навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу;
- необхідне обладнання;
- критерії оцінювання (окрім для кожного виду навчальної діяльності);
- питання до заліку чи екзамену;
- опитування.

ІІІ. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ (УДОСКОНАЛЕННЯ) СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Проект силабусу навчальної дисципліни проходить обговорення серед стейкхолдерів освітнього процесу, розглядається на засіданні кафедри, погоджується методичною комісією факультету та гарантом ОП, та затверджується на засіданні кафедри.

4.2 Силабус навчальної дисципліни необхідно щорічно оновлювати в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

4.3 Підставою для оновлення силабусу можуть виступати:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та / або викладачів дисципліни;
- ініціатива здобувачів вищої освіти шляхом звернення до гаранта освітньої програми;
- ініціатива роботодавців;
- результати оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і / або інших ресурсних умов реалізації силабусу;
- результати опитування студентів про враження від вивчення начальної дисципліни.

IV ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1 Зміни та доповнення до Методичних рекомендацій розглядаються і затверджуються Вченою радою Львівського університету та вводяться в дію наказом ректора.

4.2 У випадку зміни законодавства й у разі необхідності до Методичних рекомендацій можуть бути внесені доповнення та зміни шляхом їх розгляду та затвердження на Вченій раді Львівського університету.

ЗРАЗОК*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет _____
Кафедра _____

Затверджено
На засіданні кафедри _____
факультету _____
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № _____ від _____ 20____ р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни
«_____»,
що викладається в межах ОПП (ОПН) _____
першого (бакалаврського)/другого (магістерського)/третього
(освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів з
спеціальності _____

Львів

Назва дисципліни	
Адреса викладання дисципліни	
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	
Викладачі дисципліни	ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада,
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса, посилання на сторінку викладача, місце знаходження.
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Для прикладу: щоп'ятниці, 15:00-17:50 год. (адреса факультету, ауд. _____) АБО Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка дисципліни	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «_____» є нормативно/вибірковою дисципліною з спеціальності _____ для освітньої програми _____, яка викладається в _____ семестрі в обсязі _____ кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб _____. Тому у дисципліні представлено як огляд концепцій _____, так і процесів та інструментів, які потрібні для _____.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення нормативної/вибіркової дисципліни «_____» є ознайомлення студентів із завданнями _____ для оволодіння сучасними підходами та інструментами для їх вирішення*.
	* Мета та цілі вивчення дисципліни формується відповідно до навчальної програми. Це мусить бути короткий та чітко сформований запис про досягнення головного результату при вивченні даного курсу.
Література для вивчення дисципліни	*Основна література: оптимальна кількість джерел основної літератури – 3-5 базових підручників та посібників, необхідні нормативно-правові акти, стандарти. (Практично більша половина фахових дисциплін, забезпечена власними посібниками викладачів кафедри). Додаткова література: (спісок додаткової літератури може включати 10-15 джерел). Додаються також інтернет-джерела. *вказувати актуальну літературу останніх 5 років випуску.

Обсяг курсу	— годин аудиторних занять. З них _____ годин лекцій, _____ годин лабораторних робіт/практичних занять та _____ годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знати - Вміти <p>Конкретизуються <u>відповідно до спеціальності та освітньої програми</u>. Зазначається перелік знань, умінь та навиків, необхідних для освоєння дисципліни, а також перелік конкретних нових знань, умінь та навиків, які отримує студент після її освоєння.</p>
Ключові слова	
Формат курсу	Очний /заочний
Теми	Доцільно подавати у формі СХЕМИ КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	іспит/зalік в кінці семестру/року іспит - письмовий/тестовий/усний/комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з _____ дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату _____, розуміння джерел
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство*, навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія
	*Завдання тьютора – побудова освітнього простору як простору прояву пізнавальних ініціатив та інтересів студентів і створення індивідуальної освітньої траєкторії. Тьютор встановлює зі студентами партнерські стосунки, забезпечуючи психологічну підтримку під час навчання, організовує їх освітню діяльність, представляє академічні інтереси студентів на факультеті. Тьюторський супровід, націленний на реалізацію принципу індивідуалізації в освіті, сприяє найбільш повному розкриттю особистісного потенціалу студента за умови встановлення суб'єктних відносин, в яких кожна сторона бере на себе відповідальність за свій вибір.
Необхідне обладнання	Із урахуванням особливостей навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни може не потребувати використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-балльною шкалою. Бали нараховуються за наступним співідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо : 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів _____ • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів _____ • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів _____ <p>Оцінювання знань студентів навчальних дисциплін, які завершуються заліком проводиться протягом семестру за такими видами робіт: _____.</p> <p>Загалом протягом семестру 100 балів.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконують декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними</p>

	<p>дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів plagiatu чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та plagiat; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросовісності не толеруються.</p>
Питання до екзамену (чи питання на контрольні роботи).	Наводиться перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань до екзамену. Наводиться перелік питань та завдань для проведення підсумкової оцінки знань певних тем до контрольної роботи (<i>якщо дисципліна завершується заліком</i>). Також можна надати посилання на веб-сторінку де розміщені вказані матеріали.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

*ПРИМІТКА

Зовнішня форма вираження силабусу може бути відмінною та поданою до візуального сприйняття не лише у формі таблиці. Бажаним є дотримання самої структури. Можливе наповнення силабусу додатковими розділами із розширенням інформації про курс. Запропонована форма є лише зразком.

** Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма заняття)*	діяльності *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання